

Bijlage bij proces verbaal I 4 over geldigheid en nummering kandidatenlijsten voor de verkiezing van de leden van het Europees Parlement op 6 juni 2024

Door de in de zittingsruimte aanwezige kiezers zijn de volgende bezwaren ingebracht:

- a. Bezwaarmaker stelt dat het oordeel van de Kiesraad ten aanzien van de ongeldigverklaring van de lijst van JEZUS LEEFT niet rechtvaardig en niet eerlijk is. Er wordt gesteld dat de lijst is ingeleverd en de inleveraar daarbij goedkeuring heeft gekregen van de Kiesraad, dat de lijst is gecontroleerd, dat er toen geen aantekening is gemaakt en dat na die controle niet is gezegd dat het niet klopte. Vervolgens werd volgens bezwaarmaker onverwacht medegedeeld dat de lijst ongeldig is. Bezwaarmaker vindt het van de kant van de Kiesraad een gebrek aan zorgvuldig controleren, en vindt de straf niet in proportie met de fout die is gemaakt; de geboortedatum staat op de toegevoegde kopieën van de paspoorten van alle kandidaten. Bezwaarmaker stelt dat de partij de lijst die is gebruikt heeft gekregen van de Kiesraad en dat dit formulier niet door de partij zelf is gemaakt. Bezwaarmaker oordeelt tot slot dat de ongeldigverklaring ongegrond is en dat de partij daarom een rechtsgang wenst.
- b. Bezwaarmaker ageert tegen het bestaan van een ongelijk speelveld voor politieke partijen. Ondersteuners van een partij hebben hinder ondervonden bij het afleggen van een ondersteuningsverklaring. Meerdere ambtenaren van gemeenten waren niet op de hoogte van de juiste wijze om een ondersteuningsverklaring af te leggen. Onder andere het niet bieden van de mogelijkheid om een verklaring af te leggen en het niet invullen van de juiste kieskring worden als voorbeelden genoemd. Daarnaast wordt in het bezwaar een ongelijke behandeling door Kieskompas, ProDemos en het Commissariaat voor de Media genoemd. Ook eist de politieke partij de waarborgsom voor kandidaatstelling à 11.250 euro voor de afgelopen Tweede Kamerverkiezing terug. Tot slot wordt de Kiesraad gevraagd of er aanbevelingen kunnen worden gegeven en of er met terugwerkende kracht verbeteringen zijn doorgevoerd ten aanzien van de hierboven genoemde punten in vergelijking met de afgelopen Tweede Kamerverkiezing.

Deze bezwaren geven het centraal stembureau aanleiding het volgende op te merken:

Ad a. Er bestaat de mogelijkheid om naar de rechter te gaan, daar is een wettelijke grondslag voor. De Kiesraad heeft dit besluit niet lichtvaardig genomen. Bezwaarmaker heeft een aantal zaken naar voren gebracht, waarin de Kiesraad zich niet herkent. Er is bij de Kiesraad de mogelijkheid van ondersteuning bij voorinlevering, er zijn contactpersonen die partijen ondersteunen en er is ondersteunende software. Als de partij die had gebruikt, dan had dit verzuim niet gehoeven. Bezwaarmaker heeft een lijst ingeleverd op de dag van kandidaatstelling. De inleveraar krijgt dan een ontvangstbevestiging. Dat is geen bewijs van goedkeuring. De Kieswet bepaalt dat de Kiesraad de dag na de dag van kandidaatstelling de stukken beoordeelt en dat de lijstinleveraar daarover wordt geïnformeerd op diezelfde dag. De partij is voorafgaand aan de dag van kandidaatstelling door de medewerkers van de Kiesraad gewezen op de vindplaats van de goede formulieren. De voorzitter merkt op dat hij die mail net nog heeft gezien. De voorzitter herkent zich niet in de verwijten naar de Kiesraad en zijn medewerkers.

Ad b. De Kiesraad erkent de problemen die door de ondersteuners van partijen worden ondervonden bij het afleggen van ondersteuningsverklaringen. De Kiesraad geeft voorafgaand aan de periode voor het afleggen van ondersteuningsverklaringen instructie aan gemeenten, maar het laten afleggen van ondersteuningsverklaringen blijft een taak die bij gemeenten is belegd. De opmerkingen ten aanzien van de moeilijkheden bij het afleggen van ondersteuningsverklaringen zullen worden meegenomen in de evaluatie van de Europees Parlementsverkiezing. Wel is het fijn dat de problemen die door sommigen zijn ervaren, er niet toe hebben geleid dat een deelnemende partij te weinig ondersteuningsverklaringen heeft behaald. De Kiesraad kan niet ingaan op de opmerkingen ten aanzien van de handelingen van Kieskompas, ProDemos en het Commissariaat voor de Media, aangezien de Kiesraad daar geen rol in heeft en hier dan ook niet over gaat. Tot slot is het niet mogelijk om in te gaan op de eis tot terugstorting van de waarborgsom. De regels omtrent waarborgsommen zijn wettelijk geregeld. De Kiesraad heeft in het terugstorten van waarborgsommen geen eigen afweging, omdat de Kieswet voorschrijft wat met de waarborgsommen moet gebeuren.